

Глава 5.

- Това е Роза – обади се гласът, след като вдигнах слушалката.

- Аз съм Дана – нюансът в гласа ми издаде моята изненада.

Без излишни думи ми съобщи, че в нейната къща в Сан Марино, следващия петък вечерта, ще има събиране на хора, парти, както се изрази, затова би желала да отида и аз, да ѝ бъда гостенка, а и между другото и да помогна. Гостите са членове на дружеството „Скъпи дядовци“, добави тя и спомена, че за нея е особено важно тази вечер и аз да изглеждам „чаровно“.

Това беше повод за пръв път в Америка сериозно да се замисля за своя външен вид и облекло. Реших да похарча за себе си двеста-триста долара. Досега често посещавах магазини, но тези посещения бяха мотивирани изключително от нуждата да запълня времето си, да запълня с нещо самотата си. Още не бях си пожелала нещо, така че бях заварена неподготвена за покупка.

Ще отида само в два магазина, реших, в „Мейси“ (Macy's), който е за топ купувачи, и „Рос“ (Ross) – за купувачи с най-ниска покупателна способност. Когато моделите в реномираните магазини станат демоде или складовите наличности спаднат до минимум, изваждат ги от магазините и ги продават на едро, почти като отпадъци, а ги купуват други типове магазини, какъвто е „Рос“ и ги продават на неколкостранно занижени цени. В „Мейси“ ще науча кои са актуалните модели, а после ще потърся и ще купя такива в „Рос“.

За много подобна рокля, която в „Мейси“ видях за \$255, в „Рос“ платих \$78. По същия начин минах и с блузата, чантата, обувките...

За пръв път отидох и на фризьор, та и косата си приведох в съответствие с представата за фризуриите на авторитетните дами, с които ще се смеся.

Едно от малкото американски неща, които ми харесват, е отношението към огледалата, това си мисля всеки път, когато се приближава към едно от многото в апартамента, а всички са толкова големи, че може да се види цялата фигура. Преди тръгване за това мое първо парти, още веднъж застанах пред огромно огледало и започнах да се гледам с „чужди“ очи.

Тясната дълга рокля с миши цвят, чиито върхове на корсета бяха изрязани с формата на цвят от роза, ми напомни за прекрасната рокля и също толкова очарователната манекенка на едно парижко модно ревю. И тяхната красота се допълваше от чудесен и огромен копринен шал, падащ от раменете до ханша, а отпред – до половината на гърдите.

Сиво-черни копринени нишки са се преплели, лъщят, като се облягат на красотата на мистериозни цветове, тесни кървавочервени нишки си играят и с цветовете на тъмнината във фона, побеждават или изхвърлят огън, желание за нещо красиво и желание за вечен живот. След придобития ми опит в лагера на смъртта, защо не огън на красотата и вечен живот?!

Обувките, черни, официални с висок ток и изискани остри върхове, в комплект с малка черна чантичка, ми струваха най-скъпо, но не можах да им устоя, защото съм на мнение, че обувките решително допълват портрета на жената.

Добре улучената имитация на перлена огърлица и обиците с по една перла, отлично подхождат на поставения тоалет.

С течна, а след това с каменна пудра успешно покрих бръчките, получени в лагера. На изпъкналите ми устни кармин с ярко червен цвят винаги е подхождал, та и сега.

Успешни бяха и сенките от леко нанесен руж, заключавам, вирайки се в голямото, добре осветено огледало. И тогава се спрях на някога „неустоимите зелени очи“, както говореха около мен, и заключих, че на тях, тук, пред мен, дори и днес не им личат годините и не се нуждаят от корекция, в тях продължават да искрят отблясъци в сблъсък със сиянието на красотата.

За косата най-много се двоумях, но и от нея съм довольна пред това огледало, отколкото бях пред онова при фризьорката, вероятно става въпрос за общото впечатление с тоалета. Радвам се, че избрах средна скромна класическа прическа паж със завити навътре краища.

Въпреки цялата скромност, заключих, че външният ми вид е на нивото на вечерта и клиентелата, която ще се събере в разкошния палат на госпожа Роза в Сан Марино. Така, довольна, самоуверено упражнявах някогашната наперена походка и общо движение, за които мислех, че безвъзвратно са заличени от моите маниери.

Мици, която дойде да ме вземе, дори „не искаше“ да ме качи в колата си, шегуваше се и говореше:

- Ти не си госпожата, за която ме изпратиха, за теб трябва позлатена каляска, принц...

Подобно отношение срещнах и в залата, в която грациозно влязох с победоносна походка, почувствах го от погледите на всички, които ме видяха, и това ми даде сили такава да остана цялата вечер. И не просто вечер, а парти...!

Едва доста по-късно ще схвана истинския смисъл на събирането, на което попаднах. Това беше получастна вечеря на госпожа Роза и Джейн, последната беше пристигнала по този повод от Чикаго. Вечерта беше обявена като парти

на дружеството „Скъпи дядовци“. Гостите бяха стотина и представяха нивото на по-заможното американско общество.

Ясно се очертаваха две групи гости. Към първата, по-елитната, спадаха известни личности: политици, актьори, адвокати, бизнесмени и свободни дами, сред които поставиха и мен. Другата група беше съставена от брачни двойки: богати старци и не много авторитетни съпруги.

В допълнение към вечерята и кратките точки от хужоествена програма, на присъстващите поднесоха поздравления, като същевременно се рекламираха, председателят на дружество „Скъпи дядовци“, представител на агенция „Весел старец“, адвокат и домакини.

Скоро схванах, че главният въпрос тази вечер е събиране на дарения за дружество „Скъпи дядовци“. А моята роля беше да кокетирам и да поднасям пликовете и приемам чековете за дарение. На практика, задачата ми беше да се усмихвам около старците, докато ги увещавах да подпишат чек.

За организаторите вечерта беше успешна, събраха, доколкото можах да преценя, около осемдесет-деветдесет хиляди долара. Събраха не е точната дума, по-близка по смисъл е отнеха, защото старците бяха така ненадейно атакувани, че дори не можеха да се защитават, докато не подпишеха чек за сума, която им беше „предложена“.

- Дане, възможно ли е това да сте вие?! – в един момент дочух зад гърба си гласа на госпожа Патриша. – Изглеждате прекрасно – каза и се спусна да ме целуне, а направи това така, и затова, че останах с впечатление, че искаше да ми избърше фондъотена от лицето.

- Само колко красиво изглеждате тази вечер – отвърнах, като се докоснах до ухото ѝ. А на себе си тя имаше всички нива на „Мейси“ и наистина изглеждаше привлекателно.

- Отбий се малко до нашата маса, искам да те запозная с някои господа, а и Джо иска да те целуне. Не го лишавай от това, знаеш, че той обича това – говореше кокетно, като хвърляше кратки бързи погледи на всички страни.

Компанията на госпожа Патриша се състоеше от пет брачни двойки, а нито един от браковете не беше на повече от три години, както щях да узная тази вечер. Освен двойката Патриша & Джо и Елизабет & Дуайт, с които се запознах по-рано, бяха ми представени и двойките Ен & Марк, Маргарет & Ричард и Барбара & Том. Всички старци са в деветото десетилетие на живота, а техните съпруги са по-млади с по тридесетина години. Съпругите си бърбеха, а съпрузите безучастно се усмихваха и поглеждаха часовниците си.

Дружество „Скъпи дядовци“, както ще разбера още тази вечер, се състои от групи от по пет брачни двойки като основни клетки на дружеството, каквато е и групата на Патриша. Всяка група има първа жена, която е отговорник на групата, а всички тези групи в тази ерия съставляват дружество, за което отговаря госпожа Роза. А всички дружества на най-широк план образуват дружеството „Скъпи дядовци“, което се ръководи от госпожа Джейн, а то е подпомагано от агенция „Весел старец“, колеж, адвокатура...

Когато „бирниците“, така започнах да наричам онези, които измъкнаха насила дарения, екип от пет жени (сред които бях и аз) стигнаха до петорката на Патриша, настъпи тишина. Беше предложено старците да напишат и подпишат чекове по \$2 000. Старците се вцепеняваха, след като чуеха онова, което им се предлага, а съпругите веднага ги атакуваха и увещаваха да постъпят така, както им е предложено, защото тази вечер така постъпвали всички „истински“ господа.

- Хайде, хъни, подпиши, недей да ме излагаш – първа беше госпожа Патриша. Полугласно шепнесе на ухото на Джо. Той въртеше очи, явно е измамен и поставен пред свършен факт, ако знаеше за това, нямаше да се отзове на поканата – говореше неговото учудено изражение на лицето.

Старите хора са стиснати, а степента на стиснатост расте с приближаването на гроба, никъде не се вижда така добре, както на дарителските мероприятия, а тазвечерното, безсъмнено, е най-дарителско. Гледах старците в лицата, те ставаха бледи и се мръщеа, ставаха почти плачливи. Всички, скоро след като подпишеа, вземаха таблетки за успокояване, които съпругите им държаха в готовност.

- Полека... Много пари са това – непохватно започна да се съпротивлява свàреният неподготвен господин Джо.

- Хайде, палавнико, не се излагай... – сега вече тихо зашепна Патриша, целуна го и извади от чантата си вече изписан чек, на който Джо с голямо усилие и в шок надраска нечетливо подписа си.

Подобно беше и с останалите четирима старци, съпротивляваха се, възмущаваха се, съпругите им ги увещаваха, и накрая подписваха и оставаха тъжни. Патриша се намесваше и в другите четири случая, увещаваше старците и се държеше като началник, което ме изненада, защото ми се стори израз на лош вкус, а и безскрупулно.

При тази компания се отбивах многократно тази вечер, а ако по-дълго отсъствах, появяваше се госпожа Патриша и с бърборене и кикот ме завличаше там, и всеки път убеждаваше Джо да ме целуне.

Всяка от госпожите успя да ми преразкаже своята биография и да наблегне на това, че съпругът ѝ е богат човек, но и болен и че скоро тя ще наследи богатството. Всички са обсебени от доларите, които ще наследят и просто не могат да не говорят за това. И всяка ми шепнесе на ухо, че има на ум „един старец“ за мен, но и че трябва

да бъде в добри отношения с госпожа Патриша и да уча английски език.

Централна личност на вечерта беше домакинята Джейн от Чикаго. Нейната роля, ако не е собственик на дружеството, би ми останала съвсем неясна. Тя е жена на седемдесет и няколко години, но запазена и жизнена, оставя впечатление на бизнесдама, която знае какво иска и може. Успя да разговаря с повече от половината гости, на повечето знаеше имената и нещо за тях, приятна е в разговорите и с удоволствие приемана за събеседник. Изненадах се, когато се обърна към мен:

- Вие сте толкова очарователна, госпожо Дана.
- Благодаря ви – отвърнах с изражение на изненада.
- Аз разчитам безрезервно на вас, необходими са ни такива силни и красиви... – говореше и вече се насочваше към следващата особа.

Госпожа Джейн ме смути с подсладения си глас на бизнесдама и докато се мъчех да преведа в главата си онова, което каза, тя вече беше при друга маса със същата делова любезност.

През двата месеца след тази вечеря, освен рутинната работа по заместване на гледачи на старици и старци, ще ми се случат важни неща. Във всички тези събития инициатор и участник беше госпожа Патриша.

Два пъти бях на партита на групата на Патриша – по един път у брачните двойки Барбара & Том и Ен & Марк, и двата пъти присъстваха и петте брачни двойки. Освен богатата гощавка, тези дружески събирания имаха и някакви допълнителни цели, които по онова време не можах да схвана, но забелязах, че в някой момент съпругите се отделяха и се събираха около госпожа Патриша, а мен ме използваша да забавлявам старците и да ги държа по-далеч от тях. След второто парти, когато вече свикнах с тази компания, почувствах, че госпожа Патриша е отново любезна към мен и че ме уважава все по-убедително, макар че

не ми се обаждаше по телефона да си бърбори с мен. Последното обаждане започна сякаш щеше да прави и това, да бърбори, така ми се стори, но нямаше да бъде така:

- Кога мислиш да държиш шофьорски изпит? – започна с тези думи.

- Не знам... Не съм мислила... Нямам и автомобил... – говорех смутено, защото за това още не бях си и помисляла.

- Трябва да го издържиш. В разхвърляната Калифорния не може да се работи или живее без автомобил. Знаеш ли, аз вече не мога да ти помагам по този начин, защото всичко, което мога да ти предложа, предполага наказание...

- Ами добре... – прекъснах я аз.

- По-рано карала ли си кола? – попита почти строго.

- Карала съм двадесетина години – отговорих.

- Започваш обучение още утре – почти заповяда тя.

- Как...?

- Имам инструктор, ще го изпратя утре в един часа – изговори бързо тя и затвори телефона.

Обучението значително ощети моите спестявания, плащах по 40 долара на час, но след три седмици имах шофьорска книжка и не съжалявах. Още същия ден, когато взех изпита и бях в приповдигнато настроение, звънна телефонът.

- Тук е госпожа Ен! – обади ми се глас, който чувах втори или трети път по телефона.

- Как сте, госпожо Ен? – отвърнах след първата изненада.

- Обаждам се, за да ви честитя за получаването на шофьорската книжка, но къде ви е автомобила?

- Нямам! – успях да кажа.

- За това разговаряхме малко с госпожа Патриша и мислихме как да ви помогнем. Разбрахме се да убедим

Барбара и Том да ви продадат втория си автомобил, разбира се, на приемлива цена. Нали знаете...

- Но аз нямам пари за това... – прекъснах я аз.

- Какви пари!? – прекъсна и тя мен. – Нали знаете, те имат нов автомобил, който кара тя, а той, от носталгия, иска да продължи да си кара онзи стария. Госпожа Барбара мисли, че той вече не е способен да кара, но не може да го убеди, затова мисли, че най-доброто решение е да го убеди да продадат този автомобил...

- Ами ако е така, ако няма да струва много, и ако могат да ме изчакат за една част от сумата... – започнах, като в главата ми се въртеше колко ли би могло да струва всичко това и дали мога да си позволя това.

- Не се притеснявай, ще го уредим, още утре – каза и затвори телефона.

И наистина, на следващия ден ми беше прехвърлен „мерцедес“ в изключително добро състояние. В договора бяха вписани толкова долара, колкото имах спестени, та се запитах как тези господа знаят с точност до десет долара моите спестявания, след като не съм говорила с никого за това. А знаеха!?

Има събития, които по неочакван и необичаен начин обогатяват живота на човека, без да съзнава, че това събитие само по себе си е това богатство. Ето ме и мен в една такава реалност, на име Лас Вегас. Толкова пъти съм се срещала с представата за хазартния гигант – Лас Вегас, чрез книги, филми и разговори с интересни хора, толкова го фетишизирах, че просто не можех да повярвам, че съм се добрала до него. А стъпих в неговото сърце изпълнена с хазартно въодушевление, пристигнах с най-скъп американски автомобил с една от най-богатите жени на света и отседнах в известния на дълъг и шир хотел „Екскалибур“, което е съкратено от меча на крал Артур.

Когато се приближавахме към този хазартно-хотелиерски храм, се чувствах като момиченце, обсебено от умело измислен от родителите принц, когото иска да огледа от всички страни. Огромното строително творение се възприема само като фон на прекрасните средновековни кули, мостове, коридори и вити стълбища, каквито знаем от пощенски картички или от описани в романите средновековни замъци на благородници. На преден план е огромният меч на крал Артур, който с масивността си символизира цялата величественост на американското хазартно-хотелиерско божество, тази грандиозна зелена фабрика за перли – милиарди долари. И около четири хиляди луксозно обзаведени хотелски стаи могат да приемат в себе си гости, но когато влизаш в сутерена на тази страхотна „примамка за пари“ и се срещнеш с някое от хилядите игрални съоръжения (машини за производство на пари), забравяш всичко, мислите са само едни – хазартни. Всички, които дойдат, играят, всички, и особено онези, които преди да дойдат в Лас Вегас, са мразели хазарта, казината и особено играещите хазарт. Това е Лас Вегас.

А впечатлението от пристигането е много силно, независимо дали идваш със самолет или с автомобил. От Лос Анджелис до Лас Вегас е около четиристотин мили, седем-осем часа каране (*всъщност, около 400 километра, три-четири часа каране, бел. прев.*), което също ще ми остане задълго в спомените. Това пътуване не прилича на нищо от онова, което съм преживяла преди него. Лас Вегас се намира сред пустинята на щата Невада, а около него на стотици километри няма живот – вода, трева, животни... Пустинята и жегата са единствените истини, които остават дълбоко врязани в паметта. На десетки километри пред нас и зад нас от следите на човека се показва само черната асфалтирана лента на нашия маршрут, около която се вие горещ въздух и се стоварва върху човека и машината. Следяхме автомобилния термометър, който постоянно сменя външна-

та температура и забелязвахме надписи край пътя: „Изключете климатика във вашия автомобил“, които се появяваха, когато термометърът показваше над 110 градуса по Фаренхайт (43 градуса по Целзий). А температурата най-дълго се задържаше на 116 градуса (47 градуса по Целзий) и тогава, с изключен климатик в автомобила и отворени всички прозорци, се чувствах като в сауна без кислород. Плискането на завесите от горещ въздух е още едно преживяване, което без пустинята не може и да имаш, та дори и да си представиш, това е някакъв изумителен динамичен топлинен щурм върху човек, който е и не е неприятелски. И когато пустинята ви покори и си мислите, че вече никога няма да видите зеленина и вода, се показва това чудесно небесно огнище – Лас Вегас.

Лас Вегас, видян при пристигане или заминаване, е една стъклена ботаническа градина, в която расте изобилие от зеленина и цветя, тече вода, цари светлина и птици пеят. Гледан отвътре, Лас Вегас е храм на архитектурата и приложното изкуство, както и изобилие на мощ от богатство и младежка красота. Тук животът има смисъл само в хазарта, такова впечатление се придобива, докато се наблюдават удивителните игрални съоръжения и още по-удивителните световни особняци, които губят от необходимост, като вярват, че единствено по този начин се стига до богатство.

При това пътуване се натъкнах и на още едно необичайно нещо. Изненадана от крайната неугледност на огромната пустиня, след три-четири часа возене от Калифорния към Невада, наскоро негостоприемната пустинна белота, на границата между двата щата, ни посрещна масивен митнически портал, неугледни малки сгради и униформени хора. Проверката на автомобила е стопроцентова, цялостна и бърза. Тук най-селскостопанската страна в света, Калифорния, се защитава от внос на селскостопански вредители (червеи). По дебелиите дървета из Пасадена порано бях забелязала странни малки съоръжения във форма-

та на къщички, в които има тръбички с храна за мухи, в които мухите се вмъкват и остават пленени. Всички тези мухи се събират и се носят в селскостопанските институти, където се правят изследвания за мухите-преносители на яйца от вредители. За мухите-преносители на тези яйца се създават специални ваксини за стерилизация, които се разпръскват от селскостопанската авиация из калифорнийските безкрайни поля.

Животът ме беше водел и насочвал към множество човешки пътеки и проходи, единствено не беше сме отвел по пътя на хазарта, към който по никакъв начин не проявявах склонност, затова за модерния хазарт знаех по-малко от средностатистическите хора. Госпожа Рози ми тикна в ръката 500 долара:

- Върви и играй на автоматите – добави тя.

И действително, в момента на докосване до тези пари (а те попаднаха у мен от хазартна ръка) и у мен се разпали желанието за хазарт – за пръв път желание. И аз ще играя този път, в мен нямаше колебание, но реших да съпровождам госпожа Рози, на която по-късно щях да подражавам, но на по-ниско хазартно ниво (с по-малки залози). За двунощните си ласвегаски хазартни приключения бих могла да пиша с години, но няма, други вече са писали за това по-добре, отколкото бих съумяла аз. При играта печелех и губех, накрая от онези петстотин долара липсваше половината. А госпожите Рози и Мици, какво е тяхното салдо? Кривят. Мици не ми беше интересна, но следях от разстояние госпожа Рози. По моя преценка, изгуби тридесетина хиляди долара, а разговора за късмета, докато пътувахме обратно, продължи кратко.

- Малката, каква ти е равносметката от Лас Вегас? – започна госпожа Рози, като се обърна към мен.

- Наполовина! – отвърнах с усмивка.

- Наполовина? Нима може и това? – добави с любопитство.

- Може – потвърдих и добавих: – Една половина спечелих и една половина изгубих.

- Сега хич не разбирам – каза тя.

- От петстотин долара, които ми дадохте, изгубих половината, останаха ми половината, това е което спечелих – поясних аз.

- А, така ли? – засмя се госпожа Рози, а после добави, след като лицето ѝ помръкна: – Аз съм на нула, или може би едва някоя хилядарка в плюс – каза и се обърна към Мици: – А ти, играч, какво направи ти?

- Аз, както се знае, спечелих много уиски и изгубих сънищата си... – Мици говореше на границата на съня.

Едва вечерта, след пристигането ни в Лас Вегас, отгатнах смисъла на моето идване и поканата за казиното. Тук двете жени си имат някакви свои отношения в обща хотелска стая, които подкрепят с обилни дози уиски, затова на връщане не са способни да шофират, и по тази причина им бях необходима аз. За някакъв по-сериозен разговор по време на връщането не бяха способни и единственото, което би могло да се постави тук, е този разговор:

- Знаеш ли какво, малката?! – неочаквано започна госпожа Рози и продължи: – Ти би трябвало да посещаваш някакво училище и да изкараш диплома.

- Каква диплома? – изненадах се аз.

- Диплома за болногледачка – отвърна тя.

- Не знам английски език толкова, че да мога да следя преподаването – започнах да говоря.

- Какъв език!? – развика се. – Знаеш ли, нашето дружество иска да работи само с квалифицирани лица. Защото, представи си, че нещо се случи на пациента, за когото се грижиш, а не си обучена. Това е много опасно, роднините могат да те съдят – тебе, но и нашето сдружение... А тук обезщетенията са толкова високи, че не би се освободила от плащане докато си жива.

Така щеше да започне моето американско обучение.

Училището, в което се записах, е частен колеж, негов собственик е, ако добре съм разбрала, чикагската госпожа Джейн, а повечето от преподавателите са хонорувани, но най-много ни обучаваха асистенти, петте госпожи от компанията на Патриша, госпожите: Патриша, Елизабет, Ен, Маргарет и Елизабет, както и госпожите Роза и Мици. Таксата за обучение струва \$6 200, учебниците \$730, но всичко това не е важно и не трябва да платя, ако нямам пари или ако не успея да завърша, или ако персоналът на колежа не ми намери работа. А ще завърша и ще ми намерят работа, от която изплащането на таксата за обучение ще бъде играчка, вече знам това, вече съм в състояние добре да се информирам.

Някъде три-четири седмици след Лас Вегас попълних апликация (заявление за записване), направих тест, подписах договор за кредит, станах член на дружество „Скъпи дядовци“ и подписах някакви задължения към агенция „Весел старец“.

Първите лекции в колежа се състояха в една от залите за срещи на агенция „Весел старец“. На първия левъл сме седем жени. Предвиденото време за обучение е девет месеца, 36 юнита за 3 тримесечия.

Една седмица продължиха лекциите на госпожа Джейн и госпожа Роза. Почти нищо не им разбрах, докато приказвах, особено що се отнася до госпожа Джейн. Помагах си със слайдове и дъска, както и с метода на графичните интерпретации, с чертаене и представяне на диаграми. Шестте жени до мен са малко образовани и от лекциите са и омаяни, и уплашени.

Получихме по пет учебника: по хигиена, спешна помощ, анатомия, психология на старите хора и методика на работа със стари хора.

Диаграмите, с които ни атакуваха тичърките (teacher), схванах лесно, когато прелистих учебника по психология на старите хора. Става дума за известните хи-

перболи, където абсцисите във всички диаграми са годините на възрастта, а ординатите, в зависимост от диаграмата: способност за забелязване, запаметяване, забравяне, раздразнителност, контролиране на постъпките и т.н. И двата клона във всички хиперболични диаграми завършват асимптотично.

Ако му е на човек до учене, има какво да се научи от тези учебници. Четях ги както се чете роман, разбира се, доколкото ми позволяваше силната езикова бариера, но основните послания разбирах и обогатявах неголемите си познания по предмета на обучението.

Упражненията с асистентките, за разлика от лекциите, бяха много по-ефикасно, по-практично и съвсем по-различно организирани. Първото занятие и практическа работа бяха в оранжерията на богатата брачна двойка Маргарет & Ричард.

Старците са събрани около една маса, а ние, седемте студентки, около друга, отдалечена, за да не могат да ни подслушват. Старците се занимаваха с бонбончета, шоколадчета, курабийки, четяха вестници, повикваха съпругите си, разхождаха се с проходилки, колички или само с крака или молеха да ги заведат в къщи.

Докато с нас работеше една, другите асистентки се занимаваха със старците или със себе си. Първо ни пое домакинята, госпожа Маргарет. Представи я госпожа Патриша.

- Това е продължение на вашето обучение и тази част ще се състои от редица семинари. Целта е да ви обучим за практически действия със старци. Асистентките, които ще вършат това, са госпожите: Маргарет, Ен, Барбара, Елизабет и аз. Всички сме завършили този колеж и имаме богат опит зад гърба си. Ще започне госпожа Маргарет, опитен медицински специалист, която зад себе си има петдесетина стари хора – с решително изражение на лицето, в кратка пауза, госпожа Патриша ни разстреля с погле-

ди, и продължи: – Нейната специалност е психология на старите хора и тяхното привеждане в състояние на послушание – а тогава се наведе към Маргарет и добави: – Заповядайте на катедрата, уважаема госпожо.

- Старците спадат към възрастните хора, но всъщност са деца – госпожа Маргарет започна с решителен глас, и продължи: – Повечето от тях са вече дементни, раздразнителни и проядени от множество болести, и, като правило, постоянно се оплакват от неправда, която виждат само те. Приказват прекалено дълго и винаги за неща, които не интересуват събеседниците им. Искат всичко да знаят, навсякъде си врат носа... – говореше ли говореше, сякаш е прокурор на току-що започнал съдебен процес, за да завърши лекцията си, като възкликна: – Повечето старци са непоправими скъперници. Запомнете, непоправими скъперници!

Госпожа Ен беше представена като специалист от агенция за проучване нуждите на старците. Тя започна така:

- Аз ще ви говоря за «материала» в нашата професия – за богатите старци – каза, седна на стола и продължи със съвсем тих глас: – Ние сме професионалисти и работим за печалба. Това е основният ни ръководен принцип. Ние не сме хуманитарна организация, която се занимава с всички социални въпроси на старите хора, ние сме се специализирали само за част от това, а основната част оставяме на държавните социални програми и други хуманитарни дружества, църкви и т. н. – спря, за да се съвземем напълно, и продължи: – Ние се занимаваме с въпросите на богати стари мъже и по най-хуманен начин правим така че старостта им да бъде хубава, да я изживеят в щастието на нова любезна компания, където създаваме вълшебна картина на живота. Единствено ние, в Америка, имаме програма «Домашна топлина».

Продължи да говори за слабите страни на хотелския живот на старците, за старческите домове, болниците и прислужниците. Завърши с приповдигнат тон:

- Нашият девиз е: Само бракът може да стопли дома и да направи достойна старостта на човек.

Госпожа Барбара беше представена като специалист по намиране на „материал“ – богати, стари и немощни старци, както тя дефинира това понятие. Дълго говори, след което каза:

- Значи, нашето дружество и неговата агенция откриват, обработват и убеждават „материала“ да приеме нашата помощ с цел разхубавяване на последните години от живота. – Тя продължи, след като спряхме да се въртим на неудобните плетени градински столове: – Съществуват две основни категории самотни богати старци. От първата са онези, които имат многобройно семейство, с което са свързани. Тази категория не е предмет на нашия интерес, по простата причина, че за тях има кой да се грижи и се грижи. Втората група или няма наследници или ги има, но няма здрави връзки с тях, а същественото е, че рядко контактуват. Моята специалност е да откривам такива особи и да осъществявам първите контакти...

Продължи да говори за случаи от практиката и неприятностите, които е имала във връзка с това. Завърши:

- Наше задължение е, на дружество „Скъпи дядовци“ и агенция „Весел старец“, да осигуряваме „материал“ и да го предоставим на вас, бъдещите медицински специалисти, за по-нататъшно третиране.

Дойде ред и на ръководителката на семинара, която беше представена от госпожа Елизабет:

- А сега е на ред нашата доайенка, госпожа Патриша. Отдавна е завършила този колеж. Нейната специалност е, и тук е просто ненадмината, психологическото разпознаване на нрава на старците и приспособяване към техните нрави. Има методи, чрез които просто запленява старците и

ги привлича като магнит. Онова, което успяват другите наши членове за една година или изобщо не успяват, тя го върши най-много за един месец. Сега ще демонстрира свършена работа с неподвижен старец, който без чужда помощ не може да ползва тоалетна.

След това към нас се обърна госпожа Патриша:

- Старите хора са недоверчиви, а старците са и много срамежливи. Първата крачка към това да ги освободите от срама и да спечелите доверието им, е да станете напълно фамилиарни с тях, за това специално ще говоря следващия път. Това е ключовата фаза... – говореше с паузи, а след това продължи: – Със старците, напомням ви, говоря само за онези, които неизбежно се нуждаят от чужда помощ, когато сте в какъвто и да било физически контакт с тях, трябва постоянно да им говорите. Каквото и да било. Най-добре да им бърбите гальовно, както майка на бебе. Да им бърбите гальовно или да им се карате с майчински тон. А понякога и да им се развикате... – Обърна се към господин Джо, който уморено се люлееше в плетен градински фотьойл, и продължи: – Сега следете всяка моя дума и всяко движение. Особено внимание обърнете на това как максимално може да се използва силата на стареца, как с една ръка ще пренесе господин Джо от стола в количката, а той тежи над двеста фунта. Ще го откарам до тоалетната, ще минем покрай вас, а след това ни последвайте и следете действията там – стана и започна да действа.

- Хъни! – извика към господин Джо, който беше изненадан на границата на съня. Лениво се обърна и ѝ се усмихна.

- Какво прави моят Дундьо, заспал е, заспа ли, павлавно малък... Напишкан ли си... Сега ще видя, дали си бил добро момче... – говореше и се приближаваше, а когато се приближи до него на разстояние една ръка и пъкна ръката си, продължи: – А, добро е било моето момченце, не си се... – спря се, сякаш е много изненадана: – А какво е това,

хъни, сякаш има нещо тук, ти си мъж... Мъж ли си или така само ми се струва... Ха, ха, ха... Няма, шегувам се, ти си само момченце... Отиваме в тоалетната. Пригответи се, хъни... – каза, след като докара количката до плетения от върбови клони фотьойл, отмери разстоянието, приближи я с още някой инч и я извъртя с още някой градус. – Готов ли си, хъни, така?! – С дясната ръка премести хернията му. И от разстоянието, на което се намирахме, хернията се забелязваше и щеше да му причини голяма болка, ако не беше постъпила така, помислих си аз. С лявата ръка, покрай гръбнака, здраво стегна колана на панталона и се пригответи за вдигане. Между другото, постоянно говореше:

- Хъни, готов ли си, така, така, хайде сега, сега...

И наистина, тези стотина килограма маса по безболезнен и прост начин се озоваха в количката. На мен, помислих си, ако успееш някак си да го прехвърля, щяха да ми трябват доста време и сила, която не знам, дали бих имала.

- Виждате ли колко добър е моят Дундьо... Той е добро момче... Не се изцапа. Добричкият ми той... – нареждаше тя, взеше го и между другото го целуваше по челото, – вижте, госпожи, моето добро мъжле, моя добряк Джо... Сега ще пишка и ще ви сваля... Сега ще видите...

Когато го докара до тоалетната чиния, завъртя количката, още веднъж му премести хернията, хвана го за колана и по начина, който беше използвала преди малко, го прехвърли на тоалетната чиния. Откопча колана му, помогна му да се надигне за миг на някой друг инч, и умело го събу, без да престава да говори:

- Така, няма да се напишкаш на панталоните... Нали така... Няма да изцапаш пода, че после твоята Патриша да трябва да трие и да се мъчи...

След връщане до фотьойла, от който тръгна, с ръка ни покани да се съберем около тях и същевременно говореше:

- Хъни, душо... Това са мои добри приятелки, които се учат за медицински сестри. Те обичат старите хора, искат да се учат и да помагат... Сега ще ти помогнат да се прехвърлиш от количката във фотьойла. Тепърва се учат. Ти си моят добър Дундъо... Те знаят, че ти си добряк, разказах им. Покажи им, че си добро момче, помогни им, за да ти помогнат... – между другото показа с пръст в каква последователност да тръгнем, бях първа на ред. – Хайде, госпожо Дана, помогни на моя Джо да се прехвърли във фотьойла, хвани го здраво за колана и чакай моята команда. Ти, хъни, хвани се за ръчните облегалки на фотьойла и количката. Така... Добре е... А сега, пригответе се на раз, два и сега... Започвам, раз, два, сега!

Не успях, старецът заклеши крака си под колелото на количката, а тялото – между фотьойла и количката. Притича госпожа Патриша, с един замах го върна в количката, изчака да се успокои и да си почине и повика следващата студентка.

Нито една от нас не успя при първия опит да прехвърли господин Джо. Изморихме го, но старецът, със силната подкрепа на госпожа Патриша, понасяше всичко. И с втория опит не успяхме, но тогава старецът вече се измори.

Госпожа Патриша не разваляше настроението, продължаваше да говори с дружелюбен глас, галовно бърбеше на Джо, а към нас отправяше меки упреци. Като говореше непрекъснато, откара мъжа си до автомобила и с една хватка го прехвърли на седалката до водача.

- Следващият семинар ще бъде след две седмици – каза тя, след като седна зад волана.